

DELO

GLASILO KPI ZA SLOVENSKO NARODNO MANJŠINO

TRST - 28. aprila 1990 - Leto XLII. - Štev. 9 - Petnajstdnevnik - Quindicinale - Abbon. postale - Gruppo II-B/70% - 700 lir

DELO - glasilo KPI za slovensko narodno manjšino - Direktor ALBIN ŠKERK - Ureja uredniški odbor - Odgovarja FERDI ZIDAR - Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Capitolina 3, tel. 764872 - 744047 - Dopisništvo v Gorici: Ulica Locchi 2, tel. 0481/84436 - Poštni tekoči račun 14454342 - Letna naročnina 12.000 lir - Stavek in tisk: ZTT, Ul. dei Montecchi 6

PRAZNIK DELA

100 let, a jih zares ne kaže

Minevajo leta in z njimi tudi mode, ampak pomen praznika DELA ostaja nespremenjen. Tako tudi letos 1. maj poudarja in utemeljuje svojo stoletno tradicijo principov in idealov miru, sožitja, solidarnosti in pravice do dela. Delavci so vedno zasledovali uresničitev dveh ciljev; z ene strani izboljšati socialne pogoje in razmere na delovnih mestih ter z druge stalno potrjevanje demokracije, svobode in miru.

Ko so pred stoletji dokončno določili, da bo postal 1. maj mednarodni praznik DELA, so takratni voditelji delavskega razreda dobro vedeli, da bo pot pred njimi zelo trda in dolga. Zato se moramo v tem dnevu zahvaliti vsem tistim delavcem in sindikalistom, ki so s svojim žrtvovanjem, zapornom ali celo z življenjem, omogočili pridobitev vrsto pravic in uresničitev idealov, da bi lahko konkretno in napredno spremenili svet.

Poleg važnega 100 letnega jubileja, pade letošnji 1. maj v fazo velikih in do včeraj nepredvidenih sprememb. Te so zajele bodisi Latinsko Ameriko kot Južno Afriko, kjer so izpustili vrsto političnih ujetnikov, med njimi v prvi vrsti voditelja A.N.C. Nelsona Mandelo a predvsem socialistično Evropo. Prav te spremembe morajo postati priložnost za utrditev tovariških in prijateljskih odnosov s

temi narodi, ker je naša dolžnost da jih pravočasno obvestimo o iluzijah, ki jih kapitalistični sistem kot naš lahko daje.

Kot sindikalist moram poudariti, da je 1990 tudi leto obnove državnih delovnih pogodb ter zato smatram, da mora biti zaradi tega 1. maj prilika za potrditev pogodbene moči sindikata. Poleg zahte-

ve po izboljšanju ekonomskih razmer, bo potrebno pridobiti tudi spremembo delovnega urnika, zagotovitev varnosti na delu, nagrajevanja strokovnosti in nasplošno zavarovanja šibkejših slojev. S tem da postavimo kot glavni cilj rešitev brezposelnosti.

Za nas zamejske Slovence ima 1. maj še drug pomen, ker odobritev

v senatni zbornici zakona, ki ponostavlja postopek za vračanje poitalijančenih imen in priimkov v nekdanjo obliko, predstavlja izraz, vsaj tako upamo, drugačnega razpoloženja vladnih sil do naše manjšine. Res upamo, da bo nov veter, ki je začel pihati na Vzhodu, zajel tudi naše politike, ker smo prepričani, da se višek de-

mokracije kake družbe lahko meri predvsem z njeno zavzetostjo do rešitve problemov manjšin, oziroma v našem primeru z odobritvijo zaščitnega zakona.

Danes pa se nam predstavlja nov pereč problem, ki ga je potrebno čimprej rešiti in sicer zadeva rasizem. Potrebno je da postane dan praznika in boja trenutek izraza solidarnosti do teh ljudi. S tem bi še enkrat dokazali da delavski razred nima nič kaj opraviti s tistimi silami, ki vsiljujejo sovraštvo med narodi. Pri tem ne smemo pozabiti iz katerih predelov sveta prihajajo ti naši bratje, kjer še dandanes umirajo zaradi lakote. Istočasno moramo spomniti vse, da isto se je dogodilo v letih 50-60 v naši državi, ko je več milijonov Italijanov, zapustilo rodni kraj in se preselilo z upanjem, da bi se lahko zaposlili in s tem izboljšali življenjske razmere.

Zato pozivamo vse slovenske in italijanske delavce, ženske, upokojence, brezposelne in študente naj se udeležijo manifestacij, ki bodo v Trstu, Miljah in Nabrežini, tako da z njihovo prisotnostjo izrazijo enotno zahtevo po delu, sožitju, miru in solidarnosti. Naj še dolgo živijo ideali 1. maja, tako da bo res prišel dan, ko sosed ne bo več sovražnik temveč brat in razlike ras, ver in političnih idej nas ne bodo več razlikovale.

RENATO KNAIP

PREDVOLILNA POLEMIKA

Človeška solidarnost in smrtna kazen

600 milijard nas bodo stale letošnje volitve. Lepa vsota, pa saj vsi vemo, da demokracija stane. In ne le v denarju. Stane nas tudi in morda več, ko moramo poslušati, česa se vse poslužujejo v predvolilni kampaniji.

Morda smo si komunisti preveč utvarjali, ko smo spričo propadanja režimov na Vzhodu pomislili, da letos Krščanski demokraciji sploh ne bo potrebna propaganda. Še enkrat so nam dokazali, da je pred volitvami vsako orožje dobro. Polastili so se gesla solidarnost, ki sicer spada v najboljšo katoliško tradicijo, toda kaj, ko je ta pojem tako daleč od strankinih voditeljev. Solidarnost s kom? Z volilci v južnih deželah, ki bodo na voliških lahko izbirali le med imeni ljudi, ki jim je mafija odobrila kandidature? Z mladimi, ki so zapadli pod oblast mamil in prekupčevalcev? Pomeni morda solidarnost, če jih spremenijo v kriminalce? Ali bi pomenilo solidarnost če bi se naši vladni možje, ki odločajo o državi že 42 let, kot se sami hvalijo, vprašali zakaj se toliko mladih zateka v

omamo in smrt? Kje so tu krščanske vrednote? Sam papež vse bolj pogosto govori o pomanjkanju vrednot na Zahodu in se obrača na Vzhod v upanju, da bo tamkajšnjim ljudem preprečil, da bi zašli na pota Zahoda. Toda višek občutka za solidarnost dokazuje tajnik Forlani, ki je ponovno izvelkel iz omare idejo o smrtni kazni. Tega se pri zgodovini nismo učili, da je bilo načelo solidarnosti temelj srednjeveške družbe. Prepričana sem bila, da je ena od osnovnih krščanskih dogem nedotakljivost človekovega življenja. Pred rojstvom in po rojstvu. Solidarnost sem videla v modernem kazenskem pravu, ki temelji na prevzgoji in nudenju novih možnosti. Sicer je pa Forlani sam povedal, da je to temo ponovno načel, ker mu je zadnjič sicer prinesla vrsto kritik, pa tudi veliko odobravanja. Torej le gola predvolilna propaganda. Poziv tistim, ki jih krščanska solidarnost ne prepriča. Jezus in Macchiavelli. Tako je torej mišljena ta solidarnost. Solidarnost vseh,

zato da bodo oni ostali na oblasti.

Kako se pa druge stranke vladne koalicije pripravljajo na to vsakoletno preizkušnjo? Socialisti so izgubili svojo najlepšo karto, zakon o mamilih. In grozijo z vladno krizo. To ni nič novega. Craxi se bo te dni lahko izkazal pri Združenih narodih kot zagovornik nerazvitih držav. Martelli se izkazuje kot zaščitnik domovine, ki jo hoče obkrožiti z vojaki, da bi preprečil vstop žrtvam revščine. Vprašanje tujih priseljencev lepo izkoriščajo tudi republikanci in to dosti bolj odločno. Solidarnost je sploh na višku.

T.Č.

Glasuj
KPI

MANJŠINSKI FORUM V BUDIMPEŠTI

Zasedanje manjšin iz Podonavja

V Budimpešti se je minuli konec tedna zbral "manjšinski forum" za podonavsko področje in osvojil poziv vsem vladam, naj bi vprašanje zaščite narodnih manjšin vključile v napovedano konferenco o varnosti in sodelovanju "Helsinki II", ki bo zelo verjetno že letos jeseni. Udeleženci "manjšinskega foruma" so predlagali sklic posebnega zasedanja konference, da bi poglobili to kočljivo vprašanje s celinsko razsežnostjo.

Na shodu v Budimpešti so predstavniki evropskih manjšin ocenili tudi položaj Madžarov v Transilvaniji ter osnutek novega manjšinskega zakona, ki ga je pripravila madžarska vlada.

Po uvodnih poročilih univerzitetnega profesorja Feliksa Ermacore in člana dosedanje madžarske vlade, socialista Csaba Tabajdija je sledila živahna dvodnevna debata, v katero so — med drugimi — posegli tudi južnotirolski senator Riz, slovenski senator Spetič in profesor mednarodnega prava Silvo Devetak iz Ljubljane.

V razpravi je bila poudarjena predvsem misel, da bo v nastajajočem skupnem evropskem domu treba urediti položaj narodnih

manjšin, sicer bodo naraščajoči konflikti začeli ogrožati mir na celine in perspektive meddržavnega sodelovanja.

S tem v zvezi so vsi soglašali s tem, da je treba manjšinam nuditi čim širšo avtonomijo in pravico do svobodnega razvoja. Pomembna pa je tudi vloga večinskih narodov, ki morajo drugačnost sprejemati in ceniti.

Nekateri izmed udeležencev, predvsem Nemci, so poudarjali predvsem možnost mirne spremembe meja, ki jo dopušča sama helsinška listina, vendar tovrstne trditve niso naletele na polno razumevanje ostalih. Nasprotno, v zaključni dokument je bil vključen stavek, ki izpodbija razširjeno prepričanje, da boj za manjšinske pravice lahko ogroža ozemeljsko celovitost in varnost posameznih držav. Udeležence "manjšinskega foruma" je ob zaključku del sprejel predsednik madžarske republike Matyas Szuros.

Senator Spetič je prisotnost na manjšinskem forumu v Budimpešti izkoristil tudi za pogovore s predstavniki porabskih Slovencev, Srbov iz okolice Budimpešte in Hrvatov, ki živijo ob meji, čez Muro.

MNENJE DOSEDANJEGA ŽUPANA

S sodelovanjem občanov uprava dosegla zavidljive rezultate

Občina Dolina je med redkimi italijanskimi občinami s 6000 prebivalci, ki je dobro poznana v Avtonomni deželi Furlaniji Julijski krajini, v vsej Italiji in v sosednjih deželah Slovenije, Hrvaške in Koroške.

Razlogov za to je več.

Za nekatere naše zanimivosti je poskrbelo že narava, za nekatere velike spremembe so poskrbeli drugi, veliko pa smo uresničili sami s široko zavzetostjo občinske uprave ob sodelovanju občanov.

Po istem vrstnem redu lahko naštejemo naslednje važne primere: Izredno lepo dolino Glinščiće, kraški del občine, nezazidane površine v nižini, smo z ljubečo in spoštljivo skrbjo zaščitili s Parkom, jih ovrednotili z oživiljanjem, produktivnih dejavnosti (oljke, živinoreja, družinske kmetije).

Industrijsko cono z velikimi obrati kot so GMT, Diesel Recherche, SIOT, hitra cesta, kamnolomi nastajajoča obrtniška cona smo spremljali kritično kar zadeva ekološko stran in z intenzivnim interesom kar zadeva delovna mesta.

Naš sedanji SRN je narisan na kožo obstoječega prebivalstva, ki ga mora ščititi in mu zagotoviti dobre in prijetne življenjske in delovne pogoje.

Pred iztekom mandata smo hoteli vnesti v SRN manjše dopolnitve, ki jih zaradi pomislekov v koalicijski nismo utegnili opraviti.

Zato bo naša prva dolžnost, da to opravimo čimprej.

V zadnjih letih smo izvedli skoro deset milijardne investicije v gradnjo in vzdrževanje struktur vodovoda, kanalizacije, novega plinskega omrežja, šol, objektov za šport in kulturo, cest in drugih skupnih služb.

Brez kompleksov in z evropsko širino smo dosledno uveljavljali sožitje med tu živečimi občani italijanske in slovenske narodnosti, vztrajno smo podpirali zahtevo po pravični zaščiti slovenske manjšine v Italiji in izrekli našo pozornost in solidarnost italijanski narodnosti v Jugoslaviji.

Z navdušenjem smo podpirali in uveljavljali vsakovrstne pobude za mir in sporazumevanje med ljudmi. S pobudami odprte meje, mednarodnega avtomobilskega slaloma, s pobratenji in prijateljskimi stiki z Marzabottom, Firencami, Kočevjem, Sežano, Miljami, Trstom in Koprom utrjujemo našo demokratičnost in našo odprtost v svet.

EDVIN ŠVAB

**Glaspj
KPI**

VOLITVE

Podprimo ženske, da bi KPI dobila nov elan za konstituantno

Samo še dober teden nas loči od upravnih volitev, ko bomo poklicani, da obnovimo občinske, pokrajinske in nekatere deželne uprave. Upravne volitve nimajo tiste politične valence, ki jo imajo druge volilne preizkušnje; predvsem pri volitvah za obnove majhnih občin se namreč volilci

odločajo na podlagi konkretnih programov, ki jih predstavijo posamezne stranke in na podlagi posameznih kandidatov. Večkrat je zato ideološki moment potisnjen v stran. Sama smatram, da je to pravilno, pa čeprav mora biti tudi v teh okoliščinah jasno, katere so sile, ki se potegujejo za razvoj in napredek. Kljub temu vsedržavne stranke pričakujejo določene politične odgovore tudi od te volilne preizkušnje in zato ta predvolilni moment močno pogojuje odnose in posamezne izbire strank.

KPI gre na te volitve po zgodovinskem 19. kongresu, ko se pripravljamo na konstituantno, ki naj bi vnesla v politično dogajanje nove vsebine in načine dela, nam komunistom pa tudi novega elana. Vsled tega smo skušali tam, kjer je bilo mogoče, sestaviti široke in odprte kandidatne liste z velikim številom neodvisnih, ki predstavljajo različne politične komponente, predvsem pa gibanja, razne organizacije itd. To pa kar še posebej označuje naše kandidatne liste, je velika prisotnost ženske komponente. Na vsedržavnem nivoju se ta prisotnost suče okrog 30%, ponekod celo 40%. Prav gotovo je ta prisotnost zelo pomembna; to pravzaprav ni niti novost, saj smo si ženske znotraj KPI priborile že precejšen prostor. To naše vključevanje pa ni in ne bo samo simbolično; sama sem bila in sem še vedno skeptična do vnaprej garantiranih kvot. To samo na

OBRAČUN LEVIČARSKE UPRAVE V DOLINI

Pred volilci s čistimi računi

DOKONČANA DELA

— Razširitev in preureditev županstva I. in II. del.

— Kanalizacija I., II., III., IV. in VII. del.

— Dvigalo za handikapirane na županstvu.

— Razširitev srednje šole pri Domju.

— Obnova strehe osnovne šole pri Domju.

— Obnova strehe in poda v telovadnici pri Domju.

— Prilagoditev varnostnim normam šolskih poslopij.

— Izdelava splošnega načrta za ureditev očinskega vodovoda.

— Nakup zemljišča za splošno korist na Krmenki.

— Razširitev pokopališča v Borštu, odprava arhitektonskih ovir.

— Izdelava splošnega načrta za metanizacijo občine.

— Postavitev telefonskega omrežja za Botač.

— Obnova srednje šole S. Gregorčič v Dolini.

— Vzdrževalna dela na Rimskem vodovodu.

— Arheološka izkopavanja na sv. Mihaelu.

— Čiščenje gmajne pri Dragi.

— Razširitev slačilnic v telovadnici v Dolini.

DELA, KI SO V TEKU

— Gradnja Sprejemnega centra za Park v Boljuncu.

— Prilagoditev varnostnim normam gledališča Prešeren.

— Obnova in asfaltiranje cest.

— Gradnja novih odsekov vodovoda za Lakotiče, Mačkolje in Prebeneg ter Frankovec.

— Izgradnja prvega dela omrežja za metan.

— Preureditev srenjske hiše v Gročani.

— Urejanje teritorija z mladinsko delovno silo.

— Kanalizacija V. in VI. del.

DELA V ZAČETNI FAZI IN ŽE FINANSIRANA DELA.

— Razširitev in ureditev županstva III. in IV. del.

— Postavitev didaktičnih tabel v Glinščići.

— Sanacija bivšega odlagališča nad Dolino.

— Ureditev telovadnice v Dolini.

— Asfaltiranje cest na Dolgi Kroni, v Mačkoljah, Borštu in Ricmanjih.

— Ureditev prvega dela vodovodnega omrežja v Dolini in Frankovcu.

— Izgradnja omrežja za metan v Ricmanjih.

— Izgradnja občinske knjižnice.

— Ureditev križišča in prehoda za pešce pri šoli v Boljuncu.

— Ureditev zahodnega področja Komačnika.

TAJNIK DOLINSKE SEKCIJE

Opravljeno delo je dokaz učinkovitosti upraviteljev

Na osnovi pregleda javnih del lahko trdimo, da dosedanja uprava ni držala križem rok. To je znak močne in stabilne uprave, ki je občutljiva in pozorna do problemov ljudi. V majhni občini, kakršna je naša ne manjka problemov, toda bili smo uspešni zaradi velikega prizadevanja izvoljenih tovarišev, s katerimi smo dosegli učinkovitost občine. Iz seznama lahko razberemo, koliko je bilo opravljeno za šole, za skupne strukture, ki smo jih morali prilagoditi varnostnim predpisom. Kanalizacija in druga važna dela so že uresničena ali so še v teku. Poskrbeli bomo, da dobijo vse naše vasi moderno kanalizacijo predvsem s strogim spoštovanjem okolja, ki mora ostati vir zdravja za občane.

Načrt za ureditev vodovodnega omrežja je dežela že odobrila, isto velja za plinsko omrežje, dela so že stekla in računamo, da ga bomo v nekaj letih v celoti dogradili.

Ko se opravlja toliko važnih javnih del, ki v največji meri potekajo na cestah, je težko zagotoviti sprotno vzdrževanje cest. Na splošno lahko rečemo, da smo opravili veliko in da bomo še naprej delali, da bodo ceste varne za vse uporabnike.

Posebna skrb gre okoliju in teritoriju. Vedno smo bili občutljivi za vse zelene površine. Ozemlje naše občine je bilo močno prizadeto s cestami, odlagališči, kamnolomi, industrijskimi posegi.

Prav zaradi naše stalne budnosti so morali pri gradnji teh velikih struktur v korist Trsta, upoštevati tudi zahteve in pogoje naših občanov in našega teritorija.

Opravili smo pomembna dela z mladinsko delovno silo na področju vzdrževanja Parka doline Glinščiće in manjših javnih del.

Skrbeli bomo za vzdrževanje in izboljšanje športnih objektov. Zadalji smo si važno nalogo etičnega in moralnega značaja, da odpravimo arhitektonske zapreke v dobro naših manj srečnih občanov, ki so telesno prizadeti in se morajo premikati na vozičku. Storili bomo vse potrebno, da bodo brez težav obiskovali vse javne strukture.

Vedno smo bili pozorni do naših srenj in imeli do njih najboljši odnos. Vso skrb smo posvetili kmetijstvu na našem teritoriju. Še posebno pozornost smo izkazali obrtništvu in zato dosegli z novo obrtno cono uresničitev važnega cilja.

GIUSEPPE MAURO

darovi in prispevki

Ob poravnavi naročnine so v sklad DELA prispevali tovariši:

TENCE ALBIN — Sv. Križ 111 5.000 lir, SIRK BORIS — Sv. Križ 392 8.000 lir, BOLČIČ JOSIP — Boljunc 3.000 lir, ŽERJAL BRUNO — Boljunc 8.000 lir, OTA NADJA — Krogle 3.000 lir, ŽERJAL BENEDIKT — Boršt 8.000 lir, PRAŠEL BRUNO — Dolina 3.000 lir, SANCIN DORKA — Dolina 3.000 lir, SLAVEC DRAGO — Dolina 8.000 lir, KRIŽMANČIČ VINKO — Bazovica 50.000 lir.

Ob obletnici smrti pokojne sestre Ane in matere Antonije daruje MARJO KOZINA z družino iz Boljunca 30.000 lir za sklad DELA.

TAMARA BLAŽINA

Krožek "CHE GUEVARA"
Ul. Madonnina 19

Petek, 4. maja ob 18. uri:

Ob stoletnici 1. maja je Deželni inštitut za raziskovanje za dokumentacijo CGIL pripravil razstavo dokumentov, slik in plakatov s posebnim poudarkom iz tržaške pokrajine.

Govoril bo senator PAOLO SEMA.

Profesorica tržaške univerze ELLEN GINSBURG bo predstavila knjigo: POLITIKA IN IDEOLOGIJA V KOMUNIZMU ZDA"

Prisoten bo tudi avtor knjige Malcolm Sylvers.

Petek, 11. maja ob 18. uri:

IMIGRACIJA IN RASIZEM V ITALIJI

Govorili bodo: evropska poslanka DACIA VALENT senator STOJAN SPETIČ predsednik ACLI prof. FRANCO CODEGA

KPI V OBČINI DEVIN-NABREŽINA

Za korenito obnovo občinskega sveta

Čez nekaj dni bomo šli na volišča, da bi obnovili občinski svet devinsko-nabrežinske občine. Obnova pa naj ne bo samo zakonski termin, ki začena novo mandatno dobo: dejanska obnova je še kako potrebna, tako v ljudeh kot tudi v vsebinah in načinih upravljanja.

Kot občinski svetovalec, ki je v sejni dvorani dokaj zavzeto sledil upravnemu dogajanju naše občine celih deset let, čutim potrebo da volilcem izpričam nekatere občutke, ki so me z vedno večjo silo prevečali v zadnjih časih Brezgarjeve uprave, in so me na kraju privedli do tega, da ponovno kandidiram v občinski svet, ne glede na veliko poslovno obremenjenost ter na nujnost, da tudi v Nabrežini obnovimo naše upravitelje.

Dejstvo, ki me je najbolj razburilo in katerega ne morem drugače tolmačiti kot popolno pomanjkanje osnovnega političnega dostojanstva, je to, da se je upravna večina formirala, oslanjala in nato tudi odločala z determinirano prisotnostjo kar treh pribežnikov iz drugih strank. Pri tem seveda ne gre za svobodo posameznika, da spremeni svoje poglede na eno ali drugo politično vprašanje, temveč na globoko preziranje lastnih volilcev, ki so še najprej prekržili simbol tiste stranke, v minimalni meri pa tudi izrazili preferenco, seveda pa dotičnemu kandidatu na tisti listi. Menim namreč, da je napram volilcem korektno edinole to, da "disident" vrne svoj mandat stranki, ki ga je kandidirala.

Do tukaj o vprašanju forme, ki pa ni postranskega pomena. Mnogo bolj pa me skrbi substanca, ki se za tem transformizmom skriva. Sprašujem se, svetujem pa, da se tudi sami v to resno zamislite, zakaj neki toliko pribežnikov, zakaj prav v tem obdobju, zakaj prav v Nabrežini?

Krščanski demokraciji je uspelo, ob razkošni uporabi vsakršnega pritiska, ekonomskega in političnega, na vseh ravneh, da je svoje šeststrankarske zavezničke čvrsto privezala ob svoj voz, ker pa to ni še številčno zadostovalo, se je enostavno obrnila na "prosti trg". Vsi pa dobro vemo, da KD ni stranka, ki bi okoli sebe tako ali drugače snovala večine zaradi lepšega; ne pozabimo namreč, da KD zastopa znane interese in zasleduje cilje, ki z normalnimi kompetencami občinskega sveta in smotri poštene politične dialektike imajo bolj malo skupnega. Onemogočiti domačo levčarsko upravo pomeni za naš teritorij ter za našo narodnostno skupnost potezo, ki ob prisposobi razbitja "rdečega obroča" dejansko velja kot odprta pot do naj-večjih nepremičninskih kupčij ter do pilotirane porazdelitve izdatnih javnih sredstev. Sopotniki Krščanske demokracije seveda ob tem najdejo svojo računico, tako v krajevnem merilu, kot tudi na višjih, pokrajinskih ali deželnih nivojih. Kot primer naj navedem samo dejstvo, da je Lista za Trst v Nabrežini potrošila najmanj 150 milijonov lir v volilni kampanji. Mar menite, da je eno mesto v občinskem svetu toliko vredno? Ali da je morda "osebnost" Gianattilia Certa, pravega političnega cigana toliko šne rasti, da bi se omenjena investicija prilegala? Kje pa! V kovanju bodočih upravno političnih zavezništov, in devinsko-nabre-

žinska zgodovina nas lepo poučuje, je eno samo mesto v občinskem svetu še kako važno in odločujoče; lahko pa se ga poplača tudi v Trstu, na Deželi ali v kateri od slastnih ustanov, kjer si oblastvene stranke delijo mesta, vplivnost ter neposredno denar. Kaj torej predlaga KPI občanom devinsko-nabrežinske občine ob tej volilni preizkušnji?

Najprej seveda trezen razmislek o komaj minulem obdobju Brezgarjeve uprave, o obljubljenih in izpeljanih delih, pa tudi o pobudah, ki so bile komaj začrtane in ki spričo prenašajo v nepredarjenosti resno ogrožajo krajinsko in narodnostno identiteto občine. Nato pa naj volilci z veliko mero odgovornosti, kot vedno doslej, premislijo, komu zaupati svoj glas, kateri izmed številnih strank in kateremu izmed kandidatov, tako da bo boljše zaščiten naša občina, da nas ne bodo ambiciozni razvojni načrti pregazili, da bo domače prebivalstvo še vedno imelo odločilno besedo v upravi Devina in Nabrežine. Menim, da si KPI zaradi svoje doslednosti, zaradi premočrtnega in jasnega delovanja tako v upravi kot v opoziciji, ta glas zasluži. Menim, da ga zasluži toliko bolj, ko odpira nove možnosti in perspektive za demokratičnejšo preobrazbo družbe. KPI volilcem devinsko nabrežinske občine predlaga domačo levčarsko upravo, v sodelovanju SSK, PSI in morebitnih Zelenih. Glas., katerega volilci oddajo, je v tem momentu za našo občino tolikšnega pomena, da ne sme biti pripisan tistim silam, ki naši skupnosti kratijo pravice, zasegajo teritorij, zavirajo prepotrebni razvoj. Prav tako pa ta glas ne more iti tistim, ki se volilnim obljubam redno izneverjajo ter v konkretnem delovanju podpirajo in bohotijo sile, ki so nam nenaklonjene ali celo odprto sovražne.

IVAN ŠIRCA

SEZNAMI KANDIDATOV KPI ZA OBČINO DEVIN-NABREŽINA

1. Ivan Širca
2. Luciano Ceschia (neodvisen)
3. Giorgio Depangher
4. Eugenio Brissi
5. Vera Caharija, poroč. Pizzolitto (neodvisna)
6. Alessandro Chittaro (neodvisen)
7. Pia Ciacchi, poroč. Širca
8. Mario Fragiaco
9. Bogomil Gabrovce
10. Sergio Gheretti
11. Edi Iskra
12. Elena Leghissa
13. Stanislava Mokole
14. Giuliano Porcile (neodvisen)
15. Mariagrazia Samec poroč. Russian (neodvisna)
16. Sonia Sirk, poroč. Kerpan
17. Mariza Škerk, poroč. Kosmina
18. Walter Škerk
19. Janez Umek
20. Marino Vocci (neodvisen)

MAJSKE VOLITVE NA GORIŠKEM

Za uveljavitev list KPI in Naprednih list

Majske upravne volitve bodo zainteresirale prebivalstvo samo dela goriške pokrajine. Volili bodo v treh slovenskih občinah, v Gorici, v Krminu, v Gradišču in še v nekaterih manjših občinah. Kar se tiče dvojezičnega območja, bodo v Števerjanu, Sovodnjah in Doberdolu volili z večinskim sistemom, v Gorici in Krminu pa s proporcionalnim.

Pomembnost volitev za Slovence je predvsem v tem, da bo vloga občin in občinskih predstavnikov v bodoče vedno bolj usodna za ohranitev in razvoj narodnostnega značaja dvojezičnega območja. Že sami začetki razprave v zvezi z zaščitnim predlogom ministra Maccanica so izrecno pokazali, da je prav na ravni slovenskih izvoljenih predstavnikov mogoče pridobiti novo moč in novo avtoriteto v soočanju z vladnimi oblastmi. KPI se je tega že dalj časa zavedala, saj je prav s svojim močnim slovenskim zastopstvom v vseh krajevnih skupščinah stalno in učinkovito predočevala vprašanja in zahteve Slovencev. Na tej osnovi je tudi v priliki prihodnjih upravni volitev navezala primerna zavezništva in izbirala kandidate, tako da bo celotna slovenska problematika še vedno v ospredju delovanja krajevnih uprav.

V treh slovenskih občinah KPI podpira napredne liste Občinske enotnosti za potrditev dosedanjih uprav in dosedanjih županov: Ivana Humarja v Števerjanu, Vida Primožiča v Sovodnjah in Maria Lavrenčiča v Doberdolu. Vse tri uprave so se v preteklem mandatu dobro odrezale tako v zvezi z vsakdanjo administracijo kot z vidika investicij, ki so obnovile zunanjo obliko občin; posebno pomembna pa so bila prizadevanja za uveljavitev naše narodnostne skupnosti in utrditev odnosov in sodelovanja s krajevnimi skupnostmi in občinami v sosednji Sloveniji.

V Krminu je prišlo do zanimivega zavezništva med komunisti, zelenimi, radikalcami in predstavniki furlanske in slovenske narodnosti z odprto listo, ki nosi naziv "Združeni za Krmin" in ima dobre možnosti za bodoče upravljanje občine. Zelo pomembna je na tej listi kandidatura Slovenke Gizele Reja Simčič na tretjem mestu med samimi nosilci liste. S tem bi moralo biti zopet zagotovljeno slovensko zastopništvo v občinskem svetu.

Za Slovence pa so nedvomno najpomembnejše volitve v goriški občini, kjer se obnavljajo tudi rajonski sveti. Volilna kampanja KPI poteka pod geslom "Vrni občino občanom" (tudi slovenskim), kar pomeni, da si bo stranka prizadevala za odpravo dosedanjega privatističnega načina upravljanja občine s strani vladnih političnih sil, za večjo težo občanov pri odločanju in reševanju upravni vprašanj, kakor tudi za njihovo neposredno udeležbo ter sodelovanje pri izboljšanju materialnih in človeških pogojev v vsakdanjem življenju občinske skupnosti. S tega vidika je slovenska komponenta prebivalstva poseben občinski subjekt, ki ga je treba kot takega dejansko in ustrezno upoštevati pri reševanju problemov na pod-

ročju priznanja manjšine v zvezi z rabo jezika (pri tem ne gre samo za ponovno vključitev Podgore v dvojezično območje, ampak za priznanje prisotnosti Slovencev na celotnem občinskem teritoriju), šolstva, kulturne ponudbe, gospodarskih dejavnosti in urejanja prostora.

Na listi za obnovo občinskega sveta je sedem slovenskih kandidatov: Ivan Bratina (št. 8), Sandro Corva (št. 13), Berto Hvalič (št. 20), Igor Komel (št. 21), Stanko Maligoj (št. 22), Renca Pelesson (št. 30), Aldo Rupel (št. 35). Izmed teh izstopata neodvisni kandidaturi animatorja goriškega Kulturnega doma Igorja Komela in znanega manjšinskega kulturnega in športnega delavca Alda Rupla.

Dobro zastopana je tudi slovenska komponenta na listah rajonskih svetov predvsem za slovensko predmestje. V Štandrežu kandidirajo Vilma Brajnik, Guerrino Cijak in kot neodvisni kandidat univerzitetni študent Erik Bensa; v Podgori Edi Maligoj, ki je predsedoval vseh zadnjih deset let, Mario Bizaj in Stanko Maligoj; v Pevmi Boris Pintar, David Sossou, Mirko Vendramin in Renca Pelesson. V teh treh svetih bo seveda slovenska problematika bolj v ospredju, bo pa koščljivo reševanje tudi drugih vprašanj, ki se nanašajo na kakovost življenja in na ponudbo osnovnih javnih storitev. V Štandrežu so še vedno odprti nekateri problemi, ki bi bili z vidika okolja lahko usodni: nadaljnje delovanje upepeljevalnika, nevarnost namestitve onesnaževalnih in industrijskih objektov, izgradnja nepotrebne južne obvoznice. Podgori grozi megalomanski projekt jeza na Soči in z njim povezane obvoznice, ki bi še zožila že tako majhen razpoložljiv prostor in resno kompromitirala hidrogeološko stabilnost desnega brega Soče. V zaselkih Pevme, Štmavra in Oslavja najbolj pogrešajo nekatere občinske storitve, zato bo treba ustrezno razširiti obrežje metana, kanalizacije, smetarske službe, ojačiti električno omrežje in primerno popraviti vse ceste, končno bo tudi treba rešiti že desetletja odprto vprašanje prostora za športne in rekreativne dejavnosti obenem pa bolj upoštevati važnost razvitega in kakovostnega kmetijstva.

Glas za napredne slovenske liste Občinske enotnosti, za listo "Združeni za Krmin" in liste KPI v goriški občini bo vsekakor glas za konkretne premike v smeri modernizacije družbe in proti konservativni nepremičnosti petstrankarskih uprav, obenem pa glas za uveljavitev slovenskih predstavnikov in za dosledno, učinkovito in plodno obravnavanje slovenskega vprašanja v vseh svetih.

LISTA OBČINSKE ENOTNOSTI ZA ŠTEVERJAN;

1. Ivan Humar, 2. Silvan Cibini, 3. Lojze Juretič, 4. Ivan Klanjšček, 5. Marjan Kristančič, 6. Martin Koren, 7. Rudolf Korsič, 8. Ivan Miklus, 9. Rihard Mizerit, 10. Florjan Planinšek, 11. Silvan Pittoli, 12. Damjan Štekar.

LISTA OBČINSKE ENOTNOSTI ZA SOVODNJE:

1. Vid Primožič, 2. Rafko Butkovič, 3. Savina Cotič Ožbot, 4. Darin Devetak, 5. Ladi Devetak, 6. Marjan Devetak, 7. Mariza Florenin, 8. Valentin Custrin, 9. Marko Petejan, 10. Josip Tomšič, 11. Marjan Tomšič, 12. Mauro Tomšič.

LISTA OBČINSKE ENOTNOSTI ZA DOBERDOB:

1. Mario Lavrenčič, 2. Boris Bonetta, 3. Igor Croselli, 4. Karlo Černic, 5. Ivo Devetak, 6. Karel Ferletič, 7. Fabjo Gergolet, 8. Janko Gergolet, 9. Viljem Gergolet, 10. Nordio Gergolet, 11. Igor Juren, 12. Dario Legiša.

LISTA KPI ZA GORICO:

1. Roberto Busolini, 2. Marzio Lamberti, 3. Luciano Andrian, 4. Liliana Ardit Ulian, 5. Sirio Ban, 6. Duilia Bernes Fedele, 7. Gianina Bigi Pirella, 8. Ivan Bratina, 9. Enzo Bucovini, 10. Roberto Calligaris, 11. Lucia Cassanega Lamberti, 12. Giordano Chiaron, 13. Sandro Corva, 14. Giovanni Culot, 15. Bianca Delneri de Marco, 16. Rosaria Di Dato Busolini, 17. Anna di Gianantonio, 18. Oliviero Furlan, 19. Rossella Genovesi, 20. Berto Hvalič, 21. Igor Komel, 22. Stanko Maligoj, 23. Bianca Marega Vidoz, 24. Luigi Menghini, 25. Antonio Mennella, 26. Giorgio Moserini, 27. Roberto Mrak, 28. Ave Olivero Moserini, 29. Tonino Pantuso, 30. Renca Pelesson, 31. Carlo Peresson, 32. Radovan Plessini, 33. Silvino Poletto, 34. Roberto Rosso, 35. Aldo Rupel, 36. Maurizio Salomoni, 37. Salvatore Simoncini, 38. Gianluca Spessot, 39. Lucio Ulian, 40. Massimo Wirtisch.

LISTA KPI ZA ŠTANDREŽ:

1. Vilma Brajnik, 2. Erik Bensa, 3. Guerrino Cijak, 4. Miladin Cerne, 5. Sandro Corva, 6. Stojan Makovec, 7. Walter Papais, 8. Federico Pasculin, 9. Jelko Peateani, 10. Riccardo Rejc, 11. Aldo Rupel, 12. Umberto Turcutto.

LISTA KPI ZA PODGORO:

1. Edi Maligoj, 2. Mario Bizaj, 3. Stanko Maligoj, 4. Franco Specogna, 5. Rihard Cristiani, 6. Ezio Cumin, 7. Virgilio Drigo, 8. Luciano Gratton, 9. Albino Klavcic, 10. Salvatore Monello, 11. Bruno Olivi, 12. Gianni Pinatusig.

LISTA KPI ZA PEVMO, ŠTMAVER, OSLAVJE:

1. Boris Pintar, 2. David Sossou, 3. Mirko Vendramin, 4. Rihard Cristiani, 5. Ilva Greatti Zucchiatti, 6. Majda Komel Terpin, 7. Edi Maligoj, 8. Ana Mikulus Komel, 9. Felice Mikulus, 10. Srečko Musig, 11. Renca Pelesson, 12. Silvino Poletto.

45 LET SVOBODE

Italijanska republika še čaka na uresničitev ustave, ki je sad odporniškega gibanja

Obletnica osvoboditve naj bo priložnost za ponovno oživitev demokratičnega čuta

Letos zadobiva obletnica vstaje in osvoboditve naših krajev izpod nacifašističnega jarma poseben pomen, saj od lepih, sončnih dni zadnjega aprila in 1. maja 1945 poteka 45 let.

Danes nekateri podcenjujejo pomen te obletnice in nas sprašujejo koliko smisla ima obujati spomin na tiste dogodke, ko je minilo že toliko let, ko se je od takrat razvilo toliko dogodkov, ko se je spremenilo veliko stvari. Pravijo nam, da živimo od spominov. To pa ni tako. Ni dvoma, da so generacije, ki so delovale v odporu, bolj občutljive in se še živo spominjajo težke dobe ilegalnega dela in oborožene vstaje. Živo se spominjajo padlih borcev, s katerimi so sodelovale. Ni mogoče pozabiti žrtev onih, ki so dali svoja življenja za osvoboditev in za priboritev miru. Kako naj bi mogli pozabiti na ljudi, kakor so bili Pinko Tomažič, Božo Kolarič, Luigi Frausin, Mario Matjašič in še drugi. Kako naj bi mogli pozabiti na očeta in sina, na brata ali sestro, vsi, ki so v tistem boju izgubili svoje. Pa niti na soseda, ki je padel v nacističnih taboriščih, ne moreš pozabiti, in tudi ne na prijatelja, ki so ti ga uničili v Rižarni. Smo ljudje in čustev človeku ne iztržeš. Menda padli borci so si zaslužili vsaj to, da jih ne pozabimo, in da ob vsaki obletnici pogrejmemo spomin nanje.

Vendar tisti dogodki iz leta 1945 so važni in pomembni tudi zaradi tega, ker so bili prelomnica dobo zatiranja in preganjanja, z dolgo dobo trinoštva, ker so bili začetek novih časov, ker so vzpostavili nov socialni, politični in institucionalni red, ker so sprožili nove kulturne tokove.

Ni šlo vse gladko. Veliko je bilo treba bojev in mobilizacije po končani vojni, da se je okrepil sedanji, republiški red in da so se izvajali vsaj deli ustave, da se je doseglo sedanjo stopnjo demokracije. Ni bilo lahko, ker v povojnih letih niso vsi tisti, ki so se udeležili odporu, zvesto nadaljevali z izvajanjem smernic in načel, ki so bili osnova odporu misli. Krščanski demokraciji in njenim zaveznikom je bil najprej pri srcu boj proti komunizmu. Vse drugo je prišlo v poštev potem. Pod vplivom te stranke se je začelo utapljati vse, kar je prispevalo k ovrednotenju odporu misliškega gibanja. Te dni KD proslavlja obletnico 18. aprila 1948, ko je postala prva stranka v Italiji in ko je s svojim zadržanjem razbila antifašistično enotnost, razkrojila množice in odprla dobo antikomunistične politike. Očitno se tej politiki še danes ne odpoveduje. Vsi dobro vemo, da se zgodovine odporu misliškega gibanja na šolah ni poučevalo in da kar se je o odporu misliškega gibanja posredovalo mladini, je bilo to na pobudo redkih naprednih vzgojiteljev. Vsi dobro vemo, da se je istočasno dopuščala apologetika fašizma, da so se prosto in javno prodajale plošče s fašističnimi popevkami, da so celo javna informacijska sredstva opevala osebo duceja. Istočasno se pa niso izvajale potrebne politične, gospodarske, kulturne, upravne in institucionalne reforme. Tako so se ustvarile razmere, ki so dopustile, da se je mogla desnica okrepiti, da se je ustvarila dokaj številna misovska stranka, da se je vgnezdil terorizem, da so se omogočili poskusi prevratništva, in da so se izvedli strašni množični pokoli. Samo budnost in vztrajnost demokratičnega gibanja, v okviru katerega je KPI dala svoj znaten in odločen doprinos, sta preprečili,

da se je moglo razplesti delovanje framasonske lože P2. Samo budnost in vztrajnost demokratičnega gibanja, v okviru katerega je KPI dala svoj znaten in odločen doprinos, sta preprečili da se niso prevratniški načrti uresničili, da se je ohranil sedanji, obstoječi red, da nismo končali v naročju nove trinoške avanture. Sedaj lahko rečemo, da kar smo ohranili in dosegli na poti demokracije, je bilo iztrgano s težkim delom, z velikimi napori. Pozitivno je, da se je v veliki meri iztrebilo prevratniške elemente iz sil javnega reda, da se je zasledilo in izročilo sodstvu določene ljudi, ki so v vrstah tajnih služb delovale proti republiški redu. Naši napori pa niso zaključeni. Širok po državi je opaziti močno dejavnost organizirane kriminalnosti, ki se je razpasla od juga do severa. Vsa italijanska področja so pod kontrolo in vplivom podtalnih oblasti. Mafija, 'ndrangheta in camorra so zelo aktivne. Izredno močna je dejavnost razpečevalcev mamil zlasti med mladino, ki tako pogostoma plača z življenjem svojo strast po umetnih svetovih. Pred temi pojavi ne moremo ostati

križem rok. Naša pobuda da premagamo ta položaj je nujna povsod. Ni dovolj da se naši parlamentarci prizadevajo v senatu ali v zbornici zato, da bi iztrgali čimboljši zakon glede na vprašanje mamil. Ni dovolj da se proti organiziranim kriminalcem zavzemajo sodstvo in pripadniki javnega reda. Gre za vprašanja, ki se tičejo italijanske družbe, ki so stvar nas vseh. Zato je nujno, da se razvijajo vsakovrstne pobude v vseh naših mestih. Nujno je, da se vse osnovne partijske organizacije resno zavzamejo. Zadeva ni stvar samo osrednjega vodstva KPI. Glede na omenjene pojave ni dovolj niti zadostna represija. Včasih ni niti umestna, ko gre na primer za vprašanje mamil, ko je treba, brez dvoma, udariti po razpečevalcih, a ko je treba pomagati mladini, da se iztrže iz obroča, da se oprime novega, drugačnega življenja, ne s tem da bi jo potisnili v zapore, temveč s tem, da bi ji zagotovili alternativo mamilom, s tem, da bi jo "ozdravili". Pri tem ima velik pomen kolektivna, javna vzgoja. Tudi ne moremo ostati križem rok, ko smo priče pojavom rasizma. V republiki, ki sloni na de-

mokratični ustavi in na vrednotah odporu misliškega gibanja, je nedopustno, da se izvaja skupinski napad na temopolte delavce, ki prihajajo v Italijo zato da bi našli zaposlitev in poskrbeli za življenje svojih družin, ter da se dogajajo celo umori. Postaviti si moramo vprašanje medsebojne solidarnosti in sožitja. Gre za pravo kulturno kampanjo, ki bi se je morali oprijeti. Nekateri sekcije KPI v Italiji, so si vprašanje že postavile, tudi komunistična mladina si je zadala nekaj nalog v tej zvezi. Vendar vprašanje protirasistične kulture bo treba zajeti širše in z večjo koordinacijo. Pravice državljanov nam morajo biti vedno pred očmi, tako ko gre za domačine, tako ko gre za tujce. Tudi tega boja še nismo izpeljali do kraja. Koliko je še ljudi v Italiji in pri nas v Furlaniji—Julijski krajini, ki nima dejanske pravice do dela, do služke, do zdravstvene pomoči, do stanovanja, do izobrazbe. To pravico ima po ustavi, je pa nima v praksi. Seveda, v velikem delu se ustava v Italiji še ne izvaja. Niti vsi državljani nimajo pravice do lastne identitete, kar je po ustavi predvideno. Jezikovne

skupine še danes nimajo okvirnega zakona za zaščito lastnih pravic. Tudi še nima globalnega zakona slovenska manjšina v Italiji. Zato bo treba poskrbeti za nove pobude, da se uresniči ustava tudi v delih, ki se še ne izvajajo, glede na vse pravice državljanov in v tem okviru tudi na pravice jezikovnih manjšin in slovenske narodne manjšine. Skratka, boj, ki se je začel že za časa ilegalne in odporu misliškega gibanja, še ni zaključen in se ne more zaključiti, če je treba uresničiti še tako znatne dele ustavnega programa. Treba je nadaljevati in poiskati primerne, ustrezne načine dela, boja, obnašanja in sodelovanja. Če se tega zavedamo, pomeni da ne živimo samo iz spominov.

JELKA GERBEC

V ponedeljek 30. aprila ob 17. uri bo na barkovljanskem pokopališču svečanost za padlimi borci na pobudo partizanske zveze ANPI in krajevnega Kulturnega društva. Sodelovalli bodo barkovljanski šolski otroci.

PRORAČUN NA POKRAJINI

Trst potrebuje pokončnost

Razprava okrog proračunskega dokumenta je osvetlila kopico nerešenih vprašanj in ostre kritike niso prišle le iz opozicije (načelnik skupine krščanske demokracije je npr. izjavil da s težavo ocenjuje upravljanje vodstva kot zadostno!).

Šolska poslopja, ki jih ima Pokrajina v oskrbi propadajo in 1. komisija, ki se s temi problemi ukvarja je zbrala zelo zanimivo dokumentacijo o protestih ravnatelj in staršev glede perečega stanja tržaških šolskih poslopj; glede personala je sedanji organ na Pokrajini prikrajšan za 25% delovne moči, kar seveda ima svoje negativne posledice. Okrog preureditve kompenzatorja bivše svetoivanske umobolnice prevladujejo seveda prej drugačni interesi kot interesi skupnosti: ne kaže se namreč volja, da bi za kompenzatorij obstojal globalen načrt, ki bi vrednotil tudi "zgodovinski pomen" tistega mestnega predela in ki bi skušal zajeti vse izkušnje ki so tam zaživele in ki žal niso še postale bogastvo celotnega mesta.

Vprašanje skrbstva v luči deželnega zakona 33 iz leta 88, ki je letos stopil dokončno v veljavo in ki predvideva da Pokrajina preda to skužbo v celoti Občini (in seveda v prvi vrsti Občini Trst), Pokrajina naj bi si pa obdržala funkcijo programiranja in koordinacije, beleži izredno hude zamude in neskladnost med Pokrajino in zlasti Občino Trst pri upravljanju te delikatne in izredno kompleksne prehodne faze je resnična nevarnost, ki bi lahko imela zelo hude posledice ravno na najbolj socialno ogrožen del občanov. (V tem okviru naj dodamo, da vprašanje spremljevalcev še vedno čaka na primerno in soglasno rešitev). Že več let se v pokrajinskem svetu priložnostno razpravlja o imovinah (poslopja in stavbe kot so npr. stav-

ba ex IPAMI, vrtec pri Sv. Ivanu ali stavba Palutan itd.) ki so delno ali popolnoma neizkoriščene. Glede na pomanjkanje javnih struktur v našem mestu smo komunisti večkrat predlagali razne možnosti uporabe teh stavb. Tokrat smo se omejili na zahtevo, da se Pokrajina, po dolgoletnih zavlačevanjih, vendar jasno izreče kako misli uporabljati ta poslopja.

Tudi na kulturnem področju je pokrajinska uprava izbrala kriterije in smeri, s katerimi se ne moremo strinjati. Pravijo, da primanjkujejo sredstva za vsako inovativno dejavnost, po drugi strani pa ugotavljamo, da gre ogromno denarja za razdrobljene podpore za pobude, ki jih prirejajo druge ustanove in v razkošne razstave (letošnja bo stala nič manj kot 400 milijonov!).

O mladih je bilo ob tem proračunu veliko govora; slišali smo v resnici veliko retorike, stvarnih dejstev, ki bi dosledno udeležala visokodoneče fraze pa nismo zasledili. Velja omeniti, da v okviru raznih pokrajinskih odborštev so kar trije projekti, ki naj bi bili namenjeni mladini: agencija za mlade, observatorij o problemu narkomanije in projekt za ustanovitev centrov za mladinsko agregacijo (v smislu zakona 33/88). Zanimivo je (in žalostno!), da med odborštvu ni nobenega sodelovanja, tudi skupnega načrtovanja ne. Številne pobude so šle mimo 3. komisije, ki je bila posebej imenovana prav za mladinsko problematiko. Samo neka nesmiselna "tekma" je v zraku, kdo lepše obljublja, kateri odbornik pogosteje omenja mlade. Vse to seveda ob popolnem preziranju prav mladinskih stvarnosti, ki jih sicer v našem mestu ni veliko in s katerimi pokrajinska uprava ni skušala vzpostaviti niti najmanjšega stika.

Pripovedovanje bi se seveda lahko nadaljevalo, ker odprtih problemov je še in še.

Hotela sem se zaustaviti pri teh vsebinskih vprašanjih, čeprav se zavedam, da je "škandal" okrog glasovanja proračuna (ko je socialdemokratski predstavnik naglasil, da se bo vzdrl, kar je povzročilo, da ob pomanjkanju večinskega števila glasov je predsednik Crozzoli pavšalno prekinil sejo) popolnoma zasenčil upravne vsebine razprave.

Celotna afera se je tako iz dvorane pokrajinskega sveta "preselila", na sedeže strank. Polega tega je predsednik še osebno posegel in "rešil" kar dva problema (z odredbo je poveril demokrščanskemu svetovalcu predsedništvo 3. komisije o problemih mladih — imenovanje predsednika je bilo sporno vprašanje, ki se je zavlačevalo že več kot eno leto — ter pavšalno določil še dodatno govornico za proslavo ob 25. aprilu, ne da bi o tej odločitvi seznanil pripravljalni odbor) in s tem seveda vsaj delno umiril vodo.

Priča smo bili torej še enkrat grobi in izkrivljeni uporabi javne ustanove v strankarske in osebne računice, v luči tiste pogubne logike daj — dam, kjer je en glas protivrednost za kak "stolček". To ni seveda novost, vendar gre za pomembno načelno moralno vprašanje in zato mislim, da je bilo edino prav, da smo kot komunistična skupina javno obsodili to zadržanje in prijavili vso zadevo sodišču, ki bo dognalo ali je bil potek glasovanja zakonit. Kot skupina smo se za razpravo o proračunu pripravili, v posegih smo skušali biti kar se da konstruktivni s predlogi in pripombami. Predložili smo 8 dnevnih redov, ki opozarjajo na zelo občutene in konkretne probleme. Skratka, lotili smo se resno tega dela in nismo nikakor mogli pre-

baviti ravnanja izmenjave, nagrajevanja, nizkotne politične kupčije. Tudi Trst potrebuje pokončnost in moralnost pri upravljanju javne blaginje in pri tem se bomo komunisti še vedno posluževali vseh sredstev, ki nam jih naša demokratična ureditev dovoljuje.

NIVES KOŠUTA

PRVI MAJ

Vsi na praznik na vrtu Ljudskega doma v Križu

V Križu bo od nedelje, 29. do torika, 1. maja praznik 45—letnice osvoboditve, ki bo letos soupadal s praznovanjem delavskega praznika. Osrednji trenutek prireditve bo v nedeljo ob 11. uri, ko bodo odkrili ploščo Josipu Tenceju, prvemu predsedniku vaškega odbora OF in njegovim bratom, ki so padli v partizanih. Udeleženci se bodo zbrali ob 10.30 pred spomenikom, v kulturnem programu pa bodo sodelovali moški in dekliški zbor Vesna, nabrežinska godba in osnovnošolski otroci. Govoril bo Viktor Bogatec, ki je že edini živ večji član prvega odbora OF v Križu. Popoldne bo na vrtu Ljudskega doma ljudska veselica z nastopom skupne ŠD Mladina in glasbenega tria iz Črnomlja. Prvomajska manifestacija, ki jo prireja sindikalna zveza CGIL—CISL—UIL za prebivalce zahodnega Krasa, bo letos v Nabrežini. V kriškem Ljudskem domu se bo popoldne nadaljeval praznik. Ob 17. uri bo koncert nabrežinske godbe, ob 18. uri govora, zvečer pa bo ples z ansamblom Happy Day. Križani vabijo na množično udeležbo!